

Lìa xa thành phố yêu dấu, mất sấm khi heo may về

Lòng khách tha hồn ng vng s u th ng

Nhìn em mơ trong mây khói
Bức đi nhng ch a n r i
L s u tràn mi đ m men cay đ ng b t ly

R i đây dù c ngàn n i
Ta h ng v ch n xa v i
Tìm m ng x a lãng quên tháng ngày tàn phai
Ngh n ngào th ng nh em... Hà N i i

Ta nh i em m t chi u ch m thu
Dáng yêu ki u c a ngày đã qua
Th t tha bên h li u th a
L ng t ng tiêu h n c a ngàn phím t
Th t tha th c ...
m i duyên h đã phai m trong bóng đêm m h

Ta nh th y em m t ngày sáng t i
T m n ng h ng c a m t s m mai

Say h ng thanh bình kh p n i
L ng t ng uy hùng c a t ng l p trai
C t cao l i h a xây cu c đ i
S u tàn trong bóng đêm ...dài

Lìa xa thành đô yêu d u
M t s m khi heo may v
Lòng khách tha h ng v ng s u th ng
Nhìn em m trong mây khói
B c đi nh ng ch a n r i
L s u tràn mi đ m men cay đ ng b t ly

R i đây dù l c ngàn ph ng
Ta h ng v ch n sa tr ng
Cùng dìu nhau sát vai s ng trong tình th ng
Đ cùng xây gi c m h i h ng
(Vũ Thành)

"Cháu đ nh c ti n chi n cho bác nghe nhé!"

"Cám n Thái Anh, cho mình nghe nh c vàng (mi n Nam).. Tu n Ng c hay Khánh Ly gì cũng đ c..."

Tôi l c m y đĩa CD, th y CD Tình Hoài H ng c a Ng c H , v i b vào máy. Dòng nh c tr tình tr i lên. Âm thanh trong v t và cao vút thoát ra t c p loa Summit c a Martin Logan nh đem ng i hát đ n v i hi n th c. Ampli bóng c a Conrad Johnson m và ng t ngào qua l i ca c a Ng c H làm xiêu lòng ng i chỉ n sĩ lão thành mi n B c, m t nhà báo k c u c a Quân Đ i Nhân Dân ngày nào.

Ông Bùi Tín đang đ a theo đ u nh c, m t m màng nh tìm v kho ng không gian thân yêu c a m t th i vàng son nào. Tôi b c lên l u tr l i đ i n tho i, khi tr l i phòng khách, bác Bùi Tín h i:

"Cháu cho bác nghe bài bài vạ rồi đi không?"

Tôi nhìn số bài hát trên máy rồi nhìn lướt qua vỏ CD: Giấc Mơ Hồi Hương của Vũ Thành, bài thơ 5. Khi Nguyễn Huệ hát đến câu 'Nghìn ngàn thơ ngậm em...Hà Nội ơi!' tôi nhìn thấy mặt ông cười, giọng hát thì như vạ lại vào cõi xa xăm nào. Tôi chợt ngừng thở, đã gần hai mươi năm rồi còn gì! Chẳng nhớ mặt người tám mươi mốt tuổi như ông sao không được một lần về thăm gia đình, thăm Hà Nội? Thôi thôi, mặt chữ đẹp quá cay nghiệt với con dân mình!

Hai tuần trước đây, hàn huyên với ông Nguyễn chí Thiệu, tôi nghe cùng một tâm sự thông thường: như thơ, hoài cảm Hà thành, lâu ngày không được về thăm nhà. Rồi tình cờ, một buổi sáng bên kia Vịnh San Francisco, đi dạo trên Trại Văn Thơ, nhà văn Hoàng Khôi Phong cùng gia đình, tôi một căn nhà trên đồi, cùng một dòng nhạc xa vắng, nhưng như, mê mải và tuyệt vời của Nguyễn Huệ đó lại trở lại lòng người yêu Hà Nội trở về cõi mê chìm. Nhưng người còn có cái gì về quê hương như chúng tôi còn biết nhớ nhà hương hơ.

"Ai là nhạc sĩ bài này vậy, Thái Anh?" Anh Thơ hỏi.

"Dạ, Vũ Thành!"

"Vũ Thành này là nhạc trưởng của quân đội Việt Nam Cộng hòa..." Anh Phong nói thêm, "là một người rất có công với nền tân nhạc Việt Nam. Ông là người Bắc di cư, cùng một thời gian với Phạm Duy, nhưng là người trẻ hơn và như nhàng hơn."

Chúng tôi lắng nghe trong tiếng nhạc và ca từ, không nói gì thêm như cùng chia sẻ nỗi niềm nhưng thanh thoát, nuôi dưỡng hoài bão xây dựng và bao dung của người nhạc sĩ tài ba. Khi tiếng hát Nguyễn Huệ vạ lại, tôi buột miệng: "Không hiểu sao em thấy phần lớn những bài nhạc viết về Hà Nội tuy nhiên là những bài hay, kể cả những bài mới như Không Còn Mùa Thu của nhạc sĩ Anh Việt, so với theo lời bán chữ đến khi anh ta chết mới 21 tuổi."

"Nói gì chứ tâm lòng thành của con người bao giờ cũng thể hiện qua tác phẩm... nhạc sĩ Phú Quang khi vào Sài Gòn - xa Hà Nội vài trăm cây số - cũng viết mấy bài về Hà Nội khá nổi tiếng, sau đó trở về Hà Nội thì không viết được gì nữa...những khó mà so sánh với bài này làm!"

Hay và thắm thía thút."

Vì sao mất đi a con Sài Gòn lại ôm niếuu mới từ vớợng về Hà thành đến ray rứt đợợng từ nhợợy? Tôi, mất đi a con trai sinh trợợng và lại lên trong không gian ồn ào náo nhợợt của Sài thành năm nào, hẳn nhiên phải mang niếuu khổ niềm lợợu luyợợn về khung trợợi niên thiếu của mình, bỗng không chợt Huợợ - cái thâm trầm âm ỉu thuợợc đến Thợợn kinh của ông cha nhợợ nhợợng chiếuu Hề Vĩ Dợợ ra rít trên da, thắm đợợm từ ngổ thợợt, từ ngổ cợợ bợợp, chợợy sâu trong dòng máu đợợng trong, rợợo rợợc trong thân thợợ - phải cần bợợng nhợợng ợợợc muợợn Bợợc Hà của quê mợợ chợợ?

Khuya hôm qua, không gì sung sợợng bỗng chuyợợn vềợợt trùng đợợng diếuu vềợợi để nghe đợợợc mợợt giọng Bợợc kợợ ...thanh tao, trong trợợo và quyợợn rũ của mợợt cô gái Hà Nợợi chính thợợng. Mợợt ngợợợi du sinh sợợp sợợa sang Mợợ hợợc, mang vềợợi nàng cợợ mợợt tâm tình đợợợy chợt thi ca và thợợm lòng hoài cợợ, ợợợc tri tâm của Hà Nợợi xợợa và nay.

Thợợt đúng nhợợ lại quợợng cáo của công ty đến thoợợi viợợn liên của Pacific Bell, ợợ (nay là AT&T): phợợm lợợợng của cuợợc đàm thoợợi xuyên Thái bình Dợợợng cho mình cợợm giấc nhợợ đang đợợng trợợợc mợợt ngợợợi đến thoợợi, "the next best thing to being there." Có thợợ cũng vì nàng có giọng nói quyợợn rũ Hà Nợợi chính hiợợợc của thợợ hợợ bợợ mợợ mình cũng nên, vì hiợợm khi ngợợợi ta nghe đợợợc mợợt giọng Hà thành chuyợợn vềợợi nhợợng ngợợợi trợợ tuy rợợng hợợ sinh trợợợng ợợ Hà Nợợi. Không thợợ ngợợ, mợợt thiợợu nữ xuân thì của Hà nợợi mợợ, của mợợt thợợi vàng son - theo đúng nghĩa của nó - chính là hiợợn thân của nhợợng gì thâm thúy và tinh anh của Hà thành trợợợc thợợi Cợợợng sợợn. Nàng yêu nhợợng nét đợợp thuợợn túy mà lại ra thành đô phợợi còn (và tìm cách bợợo tợợn), nợợu không ôm đợợm nhợợng hợợ lợợn, nhợợng tham lam vô lợợi của nhợợng lãnh đợợo thiợợu tri thợợc. Chúng tôi, mợợt trong nợợợc, mợợt hợợi ngoợợi, mợợt trợợ mợợt 'già', cùng chia sợợ về giá trợợ lâu đợợi của chiợợc nổi văn hóa.

Tợợ cợợt cách xợợa và nay, tợợ Tợợ lợợc Văn đoàn sang nhợợc tiợợn chiợợn, rợợi đến bài Giấc Mơ Hồi Hợợợng của nhợợc sĩ Vũ Thành, chúng tôi nói chuyợợn liên tu bợợt tợợn, rợợt tợợợng đợợc.

"Nhợợc sĩ Vũ Thành còn sợợng không anh?"

"Không ông đã trợợ nên ngợợợi thiên cợợ rồi!"

Rồi nàng hỏi tôi về thân thế và con người của Vũ Thành mà tôi cũng thật tình không nhớ rõ lắm, chỉ nghe người lớn nói rằng ông là người đầu tiên có phòng trà Hà Nội, hoặc khi còn bé ở miền Nam, thì người đầu tiên và các cô cậu cho nghe những bài hát của ông trên đài phát thanh, những bài hát mà dĩ nhiên hình thức là bài Giấc Mơ Hời Hợt đã thấm sâu vào xương tủy mình mới rồi! Cho nên tôi phải đi tìm cho nàng nghe những gì người khác viết về ông:

"Trước năm 1954, nhạc sĩ Vũ Thành là công chức, và là nhạc trưởng trong ban nhạc "Việt Nam" của đài phát thanh Hà Nội. Chính thời kỳ này nhạc của Vũ Thành được hát nhiều nhất. Âm hưởng thanh tao, óng ánh của những dòng nhạc tuy tập trung vào Vũ Thành... Ngoài tài năng của một người viết "giai điệu" ông còn là người soạn "hòa âm phối khí" có công nhất với tân nhạc Việt Nam. Công việc này trái với sáng tác ca khúc, ông làm rất nhiều. Có thể nói hầu hết các ca khúc của Phạm Duy, Đặng Thiệu Túc, Thẩm Oánh, Cung Tiến được ông làm đẹp bằng những hòa âm công phu, tuy tập điệu. Ông đã nâng những ca khúc phổ thông lên hàng tác phẩm nghệ thuật." (Nhà ca sĩ Quanh Giao)

"Tôi phụ Hàng Bông Thế Nhuộm, có thêm Phòng Trà Tuy tập Sơn với Vũ Thành thổi sáo tây và đánh guitar tay trái. Nói về nhạc sĩ Vũ Thành thì ông là một trong những người viết nhạc đầu tiên của Tân Nhạc. Đầu thập niên 40, nhạc Việt còn nặng những âm điệu quê, sáo thổi một của cung Ré thổi trong hầu hết nhạc của Đặng Thế Phong, của Văn Chung và một số của Văn Cao. Ca khúc Vũ Thành có nét nhạc thanh tao, óng ánh đem đến một luồng không khí mới mẻ cho Tân Nhạc." Lấy ví dụ bài:

Say Nhạc Canh Tàn:

"Gió xuân đưa mây chiều về
Nhạc Xuân đưa tin nhắn về
Giờ này họ đang lúa thóc đang gặt tình quê
Lòng người tha họ đang khóc biệt ly
Gió Xuân đưa họ đang gặp trở ngại.
Ý Xuân thổi tha nghe náo nức Giờ này ngân phím loan những tình phai
Đàn buồn lắng du hồn u hoài...
Đêm tha họ đang ly trong ly rượu ngọt họ đang
Giấc cô miên canh trường
Hồn người chinh phu cuốn theo mây trôi sa trường
Âm thanh xa lạ trên đường gò
Nụ cười gieo mầm cùng sương lại lắng mầm hoa
Ôi quê họ đang thổi chẳng bao giờ mảy may
Biệt chẳng bao đêm trường,

*Như là n đợc ng ấ phím, quan sa tình h
Ôi than chi còn nh c chi tình x a
H n say tợc ng đàn hòa thêm khúc đàn lợc m h ...*

Cũng vậy là tình cảm chung của các nhạc sĩ thời đó, nói tới tình quê, tình quê, mới s (không hiểu vì sao mà s?), ca tình thiên nhiên... nhưng ca khúc Vũ Thành không nằm trong thể tango, rumba hay slow fox mà mang tính chất bán cổ điển Tây Phương, nghe rất sang trọng, quý phái. Tôi tin rằng ca sĩ thời đó như Minh Đức là phải chọn nhạc Vũ Thành để hát tại phòng trà..." (Phạm Duy)

Nói tóm lại, nhưng người con xa vắng của Hà Thành là nhưng người có tâm lòng trĩu nặng với quê hương nhưng vì hoàn cảnh phân ly của đất nước đã buộc họ ra đi nhưng lúc nào cũng hướng về thành phố yêu dấu. Nhạc sĩ Vũ Thành trong đó là một người như thế. Tôi đã nhận thấy, giữa tâm tình mình qua giọng ly biệt của biên thùy đến với đất hương mà ông không bao giờ quên tái ngộ, ít ra trong cõi sống:

*Màn sương nhu m lợc gió heo may v
Màn đêm xuống ch nh nh bao lợc i th
B n còn lợc loài phợc B c sợc trong thợc ng đau
Đêm sao canh dài mợc ng thợc y nhau
(Nh t Cánh Sao R i)*

Phải tôi, sống suốt quãng đời niên thiếu ở Sài thành và khoảng hai mươi năm sau đó, lưu vong ở Hoa Kỳ, chỉ nghe đến quê nhà qua văn chương, ca nhạc và chuyện kể, như thế mà đã đành lòng một tình yêu đến một quê hương trong thi ca - ngày xưa đã có nguy cơ không bao giờ thành hiện thực. Ngày nay sau bao nhiêu chuyện về thăm Hà Nội, nơi niềm nhớ nhưng đó tình đã vỡ vụn, nhưng không thay lòng khoát lên một tâm trạng tìm về nhưng gì đã mất, nhưng gì không còn hợp thời trang. Khó thân cho một người lưu lạc nhưng hoài vọng không thể thoát khỏi hi vọng quê nhà! Có phải nhưng gì không còn nữa bao giờ cũng mang nhiều giá trị mà quên hi vọng thực? Hay người lãng tử mang một vẻn mãi mãi đi tìm một chân thiện mà không có đích?

31 tháng Năm, 2009

